

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Obdo/10/2003
Identifikačné číslo spisu: 9003898634
Dátum vydania rozhodnutia: 18.03.2004
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2004:9003898634.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskkej, v právnej veci žalobcu Z. J. S., pokračovateľa živnosti po poručiteľovi H. S., U. XXXX, N., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej S. J., U. O., N., IČO: XX XXX XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Uličným, Paračka 1018, Likavka, o zaplatenie 142 007 Sk s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2003, č.k. 20 Cob 142/03-79, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2003. č. k. 20 Cob/142/03-79 a rozsudok Okresného súdu v Ružomberku z 11. novembra 2002. č. k. 1Cb68/01-62 zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Ružomberku na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd v Ružomberku rozsudkom z 11. novembra 2002 č. k. 1Cb/68/01-62 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia časti ceny diela v sume 142 007 Sk a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že je nespornou skutočnosťou, že dedičské konanie po poručiteľovi H. S. doposiaľ právoplatne skončené nebolo a že správcom dedičstva je Z. J. S.. Správca dedičstva i pokračovateľ v živnosti vykonáva právne úkony v mene dedičov, ktorí dedičstvo neodmietli. Z hľadiska procesného dedičia tvoria nerozlučné majetkové spoločenstvo /R 42/1974/. Je nespornou skutočnosťou, že Z. J. S. ako pokračovateľ živnosti, správca dedičstva pri vykonávaní svojej

podnikateľskej činnosti narába s majetkom patriacim do dedičstva. Vzhľadom k tomu, že žalobca je v žalobe označený ako Z. J. S., pokračovateľ živnosti po poručiteľovi s identifikačným číslom totožným, ako bolo identifikačné číslo H. S. -S. obchodnostavebná spoločnosť, LOSS, Ružomberok, vystupuje voči žalovanej sám, bez účasti ďalších osôb, ktorým svedčí niektorý z dôvodov dedenia, považuje súd podanie žaloby v tomto období za predčasné a následkom tejto skutočnosti je zamietnutie žaloby.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. mája 2003 rozsudok súdu prvého stupňa

potvrdil a proti tomuto rozsudku pripustil dovolanie. Odvolací súd sa v podstate stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, že pokračovateľ v živnosti a správca dedičstva vykonávajú úkony v mene dedičov, ktorí dedičstvo neodmietli. Tento právny názor súčasne odvolací súd považoval za právny názor zásadného právneho významu, preto podľa § 238 ods. 3 písm. a/ O. s. p. pripustil proti rozhodnutiu dovolanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonom stanovenej lehote. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Tvrdí, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Je pravdou, že dedičské konanie po poručiteľovi H. S., ktorý zomrel XX. Q. XXXX, doposiaľ nebolo skončené. Nestotožňuje sa s názorom súdu, že pohľadávka pokračovateľa dedičstva patrí do dedičstva po poručiteľovi H. Nakoľko sa dedí ku dňu smrti poručiteľa a náš právny poriadok nepozná inštitút ležiaceho dedičstva, v zmysle ktorého by do dedičstva patrilo aj to, čo sa nadobudlo v období medzi smrťou poručiteľa a právoplatným dedičským rozhodnutím. V danom právnom spore však nejde o podobný prípad, nakoľko žalobca ako pokračovateľ živnosti uzatvoril zmluvu o dielo práva z nej sú predmetom tohto sporu, so žalovanou po smrti poručiteľa, a preto tu nie je dôvod, pre ktorý by spoločenstvo dedičov malo vstupovať do zmluvného vzťahu, ktorý nie je súčasťou dedičstva. Ďalej uviedol, že ako pokračovateľ živnosti zamestnáva pracovníkov, ktorým platí mzdu, platí odvody, dane a ďalšie zákonné platby. Aby si mohol plniť uvedené povinnosti, má zákonný nárok na zaplatenie ceny diela.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd ,§ 10a ods. 1 O.s.p./ preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a podľa § 243a ods. 1 a § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil rozhodnutie oboch súdov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 175f ods. 1 O.s.p. správca robí po dobu konania o dedičstve úkony nevyhnutné na uchovanie majetkových hodnôt patriacich do dedičstva a to v rozsahu vymedzenom súdom. Správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu, ktorá vznikla porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo uloží súd. Ak to súd uloží, predkladá mu správca priebežné správy o svojej činnosti.

Jediným z neodkladných opatrení na zabezpečenie majetku patriaceho do dedičstva vtedy, ak si to napríklad vyžaduje prevádzka podniku poručiteľa, je ustanovenie správcu dedičstva v zmysle citovaného ustanovenia. Správca je povinný zabezpečiť bežný chod podniku, ktorý je predmetom dedičstva, pritom potrebné právne a iné úkony vykonáva správca svojim menom na vrub spravovaného majetku a to v rozsahu práv a povinností, ktorý vymedzil súd v uznesení ustanovujúcom ho do funkcie /§ 175e ods. 1 O.s.p./.

Taktiež v zmysle ust. § 13 ods. 1 písm. a/ zák.č. 455/1991 Zb. môžu v živnosti pokračovať až do skončenia konania o prejednaní dedičstva dediči zo zákona, môže to byť aj správca dedičstva. Ak pokračovanie živnosti presahuje rámec obvyklého hospodárenia s majetkom poručiteľa, je potrebný súhlas dedičského súdu podľa § 175r O.s.p.

Z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca nie je len pokračovateľom živnosti podľa § 13 zák.č. 455/1991 Zb., ale je aj správcom dedičstva str. 3, 4 rozhodnutia/, teda osobou ustanovenou súdom podľa § 175a ods. 1 a § 175f ods. 1 O.s.p. Uznesenie súdu o ustanovení žalobcu za správcu dedičstva do spisu nebolo doložené a súd prvého stupňa, ako ani odvolací súd, vôbec neskúmali v akom rozsahu mu boli vymedzené práva a povinnosti pri správe dedičstva. Ak neboli jeho práva a povinnosti obmedzené len na konkrétne úkony, podľa názoru odvolacieho súdu medzi potrebné právne úkony pri správe podniku po poručiteľovi, patrí aj vymáhanie pohľadávok od dlžníkov a tento úkon správca tak ako ostatné úkony súvisiace s bežnou činnosťou podniku, vykonáva vo vlastnom mene a na vrub

spravovaného dedičstva. Právoplatným skončením konania o dedičstve jeho funkcia správcu zanikne, vyhotoví konečnú správu, ktorú súd odovzdá dedičom.

Súd dbá na to, aby skutkový stav veci zistil čo najúplnejšie. Prostriedkom k dosiahnutiu tohto cieľa je vykonanie všetkých dôkazov, ktoré môžu prispieť k objasneniu skutkového základu právneho vzťahu, ktorý treba riešiť. Súd má podľa okolností vykonať aj také dôkazy, ktoré účastník nenavrhol, ale ktoré sa ukážu ako potrebné. Má skúmať, či skutočnosti tvrdené žalobcom možno podriaďiť pod niektoré právne ustanovenia zákona, podľa ktorého možno vyvodiť realizáciu žalobcovho návrhu.

Odvolací súd nepostupoval správne, keď bez potrebných skutkových zistení si bez ďalšieho osvojil skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, pritom vzhľadom na neúplné zistený skutkový stav neboli dostatočné podklady pre rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa pre zamietnutie žaloby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel dovolaniu žalobcu a zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol dovolaním napadnutý. Nakoľko aj rozhodnutie prvostupňového súdu má nedostatky, zrušil dovolací súd aj toto a vrátil mu vec na ďalšie konanie /§ 243b ods. 2 O.s.p./.

Pre súd je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný /§ 243d ods. 1 O.s.p./. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.